

สรรหาภาพ

ทอง
บรรณาธิการ

ยุวราชบัลลังก์

(ตอนที่ ๑)

พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว พระองค์ผู้พระราชทานกำเนิดโรงเรียนราชมหา

พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้ตั้งโรงเรียนพิเศษที่มีได้เกี่ยวข้องกับกระทรวงธรรมการที่ด้านหลังพระตำหนักสมเด็จพระบรมโอรสาธิราช เจ้าฟ้ามหาวชิรุณหิศ สยามมกุฎราชกุมาร สำหรับสมเด็จพระบรมโอรสาธิราช สยามมกุฎราชกุมาร สมเด็จพระเจ้าลูกยาเธอ พระเจ้าลูกยาเธอ และหม่อมเจ้าบางองค์ ทรงศึกษาวิชาต่าง ๆ มีวิชา หนังสือไทย วิชาหนังสือต่างประเทศ วิชาเลข วิชาภูมิศาสตร์ เป็นอาทิ พระราชทานนามโรงเรียนว่า “ราชกุมาร” มีสเตอร์โรเบิร์ต มอแรนต์ (Robert Morant) ^๑ เป็นครูใหญ่ พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวเสด็จพระราชดำเนินไปทรงเปิดโรงเรียนเมื่อวันที่ ๗ มกราคม ร.ศ. ๑๑๑ (พ.ศ. ๒๔๓๕) ตอนค่ำ มีงานรื่นเริงแต่งกายแฟนซีเป็นการฉลอง

หลังจากเปิดเรียนแล้ว นักเรียนโรงเรียนนี้ได้ร่วมกันจัดทำหนังสือพิมพ์ฉบับหนึ่งชื่อว่า “ราชกุมาร” โดยทรงผลัดเวรกันจัดทำ ค่าบอกรับฉบับละ ๔ อัฐิ ฉบับแรกออกเผยแพร่เมื่อได้ยังไม่พบหลักฐาน สมบัติ พลายน้อย (โสมทัต เทเวศร์) สันนิษฐานว่า น่าจะก่อนเดือนมิถุนายน รัตนโกสินทรศก ๑๑๒ (พ.ศ. ๒๔๓๖) หนังสือพิมพ์นี้มีพระราชนิพนธ์ของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว และพระนิพนธ์ของสมเด็จพระเจ้าลูกยาเธอหลายพระองค์ สมเด็จพระเจ้าลูกยาเธอ เจ้าฟ้ามหาวชิราวุธ (พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว) ทรงพระนิพนธ์เรื่อง “ไม่กลัวผี” ไว้ในฉบับวันที่ ๖ สิงหาคม ร.ศ. ๑๑๒ พระราชนิพนธ์นี้จะเป็นเรื่องแรกหรือไม่ ไม่สามารถระบุได้ แต่เป็นเรื่องสุดท้ายสำหรับหนังสือพิมพ์ราชกุมาร เพราะในฉบับวันที่ ๒๗ สิงหาคม ร.ศ. ๑๑๒ มีข้อความแจ้งว่า “...ต้นเวรทั้งหลาย ซึ่งได้เป็นมามีความเสียใจเป็นอันมาก ด้วยสมเด็จพระเจ้าลูกยาเธอ เจ้าฟ้ามหาวชิราวุธ พระองค์เจ้าอาภากร ซึ่งได้เคยเป็นต้นเวรมา เสด็จไปเล่าเรียนในประเทศยุโรปเสียแล้ว”

นักเรียนโรงเรียนราชกุมาร ในพระบรมมหาราชวัง

- ๑. สมเด็จพระเจ้าฟ้ามหาวชิตรัฐมพันธ์
- ๒. สมเด็จพระเจ้าฟ้ามหาวชิราวุธ
- ๓. หม่อมเจ้าคณิศรวิมลมาลี จักรพันธ์
- ๔. สมเด็จพระเจ้าฟ้ามหาวชิราวุธ (ต่อมาคือ พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว)
- ๕. พระเจ้าลูกยาเธอ พระองค์เจ้าดิถิลนพรัฐ
- ๖. สมเด็จพระบรมโอรสาธิราช เจ้าฟ้ามหาวชิรุณหิศ สยามมกุฎราชกุมาร
- ๗. พระเจ้าลูกยาเธอ พระองค์เจ้าบุรฉัตรไชยากร
- ๘. พระเจ้าลูกยาเธอ พระองค์เจ้ารังสิตประยูรศักดิ์
- ๙. พระเจ้าลูกยาเธอ พระองค์เจ้าสุริยงประยูรพันธ์
- ๑๐. สมเด็จพระเจ้าฟ้ามหาวชิราวุธ
- ๑๑. สมเด็จพระเจ้าฟ้ามหาวชิราวุธ
- ๑๒. พระเจ้าลูกยาเธอ พระองค์เจ้าเพ็ญพัฒนพงศ์

^๑ ต่อมากลับไปรับราชการที่ประเทศอังกฤษ ได้รับพระราชทานบรรดาศักดิ์เป็น “Sir”

<p>โรงเรียนราชกุมาร หอสมุดแห่งชาติ กรมศิลปากร</p>	<p>เล่ม ๒ ฉบับที่ ๑๖ ธันวาคม ร.ศ. ๑๑๔ หน้า ๑๑๐</p> <p>พระราชทานสัญญาบัตร</p> <p>จัดตั้ง กรม กุมารพันธ์ ราชกุมาร ๑๓๕๕ ๒๓๑ ๕ ๕๓๕๓ พระบาท สมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เสด็จออกขุนนาง ทรงพระกรุณา โปรดเกล้าฯ พระ ราชทานสัญญาบัตรแก่ข้าราชการ ๕ นาย</p> <p>๑. ให้ นายร้อย เอก นายวัน เป็น หลวง ข้าราชการ มีตำแหน่งราชการ ในกรมทหารเรือ ถึง สังกัด นร. ๑๐๐</p> <p>๒. ให้ พระยาพระจักรี เป็น รณ เวียง กอง กรม มีตำแหน่งราชการ ในกรมทหารเรือ ถึง สังกัด นร. ๑๐๐</p>	<p>๓. ให้ นายร้อยโท นายสีต เป็น ขุนร้อย กองเสนา มีตำแหน่งราชการ ในกรมทหารเรือ ถึง สังกัด นร. ๑๐๐</p> <p>๔. ให้ โสภิต ชาติสงคราม เป็น รณ เวียง กอง กรม มีตำแหน่งราชการ ในกรมทหารเรือ ถึง สังกัด นร. ๑๐๐</p> <p>๕. ให้ จิตต์ กนกพร เป็น รณ เวียง กอง กรม มีตำแหน่งราชการ ในกรมทหารเรือ ถึง สังกัด นร. ๑๐๐</p>
---	---	---

หนังสือพิมพ์กุมารวิทยา

"กุมารวิทยา" เป็นหนังสือพิมพ์รายสัปดาห์ออกเป็นประจำทุกวันจันทร์ ยกเว้นช่วงเวลาที่ คณะกรรมการต้องตามเสด็จพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ก็อาจต้องเว้นไปบ้าง เช่น ฉบับที่ ๑๖ ออกเมื่อวันจันทร์ที่ ๙ ธันวาคม ร.ศ. ๑๑๔ แต่ฉบับที่ ๑๗ ออกวันจันทร์ที่ ๓๐ ธันวาคม ร.ศ. ๑๑๔ เนื่องจากคณะกรรมการสัมปาติกทั้งหมดตามเสด็จราชบุรี เป็นต้น ในระยะแรกเนื้อหาของหนังสือพิมพ์คือข่าวเสด็จพระราชดำเนิน ข่าวเสด็จออกขุนนาง พระราชนิพนธ์ที่พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวพระราชทานมาลงพิมพ์เป็นครั้งคราว นิทานหรือเรื่องแปลที่กรรมการสัมปาติกทรงช่วยกันนิพนธ์ช่วยกันแปล ระยะต่อมาได้เพิ่มข่าวต่างประเทศซึ่งส่วนใหญ่เป็นข่าวของสมเด็จพระบรมโอรสาธิราช เจ้าฟ้ามหาวชิราวุธ สยามมกุฎราชกุมาร และข่าวเจ้านายที่เสด็จไปทรงศึกษา ณ ทวีปยุโรป รวมทั้งเรื่องที่ครูโรงเรียนราชกุมารเขียนด้วย หนังสือพิมพ์นี้จำหน่ายราคาฉบับละ ๑ สลึง สมเด็จพระบรมโอรสาธิราช เจ้าฟ้ามหาวชิราวุธ สยามมกุฎราชกุมารทรงเป็นสมาชิกของหนังสือพิมพ์นี้ พระองค์โปรดหนังสือพิมพ์ฉบับนี้มาก ทรงชมเชยคณะผู้จัดทำหนังสือพิมพ์กุมารวิทยาว่า "...ได้อ่านหนังสือพิมพ์กุมารวิทยาของท่านหลายฉบับแล้วเห็นว่าดีมาก เพราะว่ามีเรื่องที่น่าสนใจสนุกดี ดีมากเป็นที่ควรสรรเสริญเพราะผู้ที่จัดการเป็นคน ยังอุตส่าห์ทำหนังสือพิมพ์ได้ถึงเพียงนี้..."^๕ และทรงพระกรุณาส่งพระราชนิพนธ์มาลงพิมพ์ด้วย ได้แก่ เรื่อง จัปขโมยที่เมืองอังกฤษ เสียชีวิตรตึกว่า เสียความลับของบ้านเมือง และคำคล้ายกัน

^๕ "ลายพระหัตถ์สมเด็จพระบรมโอรสาธิราช," กุมารวิทยา ๓๐ (๓๐ มีนาคม ร.ศ. ๑๑๔) : ๒๕๖.

หนังสือพิมพ์กุมภาพันธ์ฉบับสุดท้าย คือฉบับที่ ๓๓ วันจันทร์ที่ ๒๙ มีนาคม ร.ศ. ๑๑๕ โดยมีแจ้งความแสดงเหตุผลที่ต้องเลิกกิจการ^๕ ว่า

แจ้งความ

กรรมการสัมปาทิกสภา ห้องสมุดกุมารวิทยา ขอแสดงความอาลัยแก่สมาชิกทั้งปวง ด้วยการที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเสด็จประพาศทวีปยุโรปครั้งนี้ กรรมการสัมปาทิก จะตามเสด็จไปด้วย เพื่อจะได้ไปทรงเรียนศิลปวิทยาต่าง ๆ รวมเปน ๔ พระองค์ คือ ๑ สมเด็จพระเจ้าลูกยาเธอ เจ้าฟ้าสมมติวงษ์โรทัย สภานายกแลสาราณียกร ๒ สมเด็จพระเจ้าลูกยาเธอ เจ้าฟ้ายุคลทิฆัมพร อุปนายกแลเหรัญญิก ๓ พระเจ้าลูกยาเธอ พระองค์เจ้าวุฒิไชยเฉลิมลาภ เลขาธิการ ๔ พระเจ้าลูกยาเธอ พระองค์เจ้าดิถิลกนพรัตน์ บรรณารักษ์ เพราะฉะนั้นคงเหลือกรรมการสัมปาทิกอยู่ ๒ พระองค์ เป็นการเหลือสติกำลังที่จะทำต่อไปได้ จึงจะต้องขอปิดห้องสมุดกุมารวิทยานี้เสีย จะเปิดไปแต่เพียงสิ้นปี แลเดือนนี้คือวันที่ ๓๑ มีนาคม ร.ศ. ๑๑๕ วันที่ ๑ เมษายน ร.ศ. ๑๑๖ จะไม่มีห้องสมุดกุมารอีกต่อไป...

การปิดกิจการห้องสมุดกุมารวิทยาและหนังสือพิมพ์กุมภาพันธ์เป็นการปิดเวทีการเขียนของยุวกุมารทั้งหลายไปด้วยโดยปริยาย เพราะหลังจากนั้นก็ไม่มีใครจัดตั้งห้องสมุดหรือออกหนังสือพิมพ์ใด ๆ อีก

แม้หนังสือพิมพ์ “ราชกุมาร” และ “กุมารวิทยา” จะปิดกิจการลงไปนานแล้ว แต่พระราชนิพนธ์ของพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวขณะทรงดำรงพระอิสริยยศสมเด็จพระเจ้าลูกยาเธอ เจ้าฟ้ามหาวชิราวุธ และสมเด็จพระบรมโอรสาธิราช เจ้าฟ้ามหาวชิราวุธ สยามมกุฎราชกุมาร ที่ลงพิมพ์ในหนังสือพิมพ์ทั้ง ๒ ฉบับนี้ ยังทรงคุณค่าอยู่ ทั้งเป็นเครื่องแสดงให้เห็นพระปรีชาสามารถด้านอักษรศาสตร์ที่ทรงมีมาแต่ทรงพระเยาว์ กอปรกับเรื่องเหล่านี้เผยแพร่อยู่เพียงในหมู่พระราชวงศ์และข้าราชการเฉพาะที่เป็นสมาชิกซึ่งมีจำนวนไม่มากนัก กองบรรณาธิการจึงเห็นสมควรนำมาลงพิมพ์เผยแพร่อีกครั้งหนึ่ง ในวาระที่พระราชนิพนธ์เรื่อง “ไม่กลัวผี” ซึ่งเป็นพระราชนิพนธ์ที่เก่าที่สุดที่ค้นพบในขณะนี้ครบ ๑๒๐ ปี เมื่อวันที่ ๖ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๕๖ และเรื่องอื่น ๆ ก็ทยอยครบ ๑๒๐ ปี ใน พ.ศ. ๒๕๕๗ นี้

การจัดพิมพ์ครั้งนี้ จะพิมพ์โดยรักษารักษารวบรวมต้นฉบับไว้ ยกเว้นเรื่อง “ไม่กลัวผี” ที่พิมพ์ตามอักษรวิธีปัจจุบัน เนื่องจากไม่สามารถหาต้นฉบับดั้งเดิมได้ จึงอาศัยฉบับที่นายสมบัติพลายน้อย คัดลอกไว้และตีพิมพ์ในหนังสือชื่อจดหมายเหตุพระราชประวัติรัชกาลที่ ๖ เมื่อ พ.ศ. ๒๕๒๓

^๕ “แจ้งความ,” *กุมารวิทยา* ๓๓ (๒๙ มีนาคม ร.ศ. ๑๑๕) : ๓๒๕ – ๓๒๖.

อนึ่ง เมื่อท่านได้อ่านพระราชนิพนธ์ทั้งหมดนี้แล้ว และยังประสงค์จะได้อ่านพระนิพนธ์ของ พระราชกุมารพระองค์อื่น ๆ อีก อาทิ สมเด็จพระเจ้าลูกยาเธอ เจ้าฟ้าสมมติวงศวิโรทัย กรมขุนศรีธรรมราชธำรงฤทธิ์ (สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ เจ้าฟ้าสมมติวงศวิโรทัย กรมขุนศรีธรรมราชธำรงฤทธิ์) สมเด็จพระเจ้าลูกยาเธอ เจ้าฟ้าจักรพงษ์ภูวนาถ กรมขุนพิษณุโลกประชานาถ (สมเด็จพระอนุชาธิราช เจ้าฟ้าจักรพงษ์ภูวนาถ กรมหลวงพิษณุโลกประชานาถ) พระเจ้าลูกยาเธอ พระองค์เจ้าเพ็ญพัฒนพงษ์ (พระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมหมื่นพิไชยมหินทโรดม) พระเจ้าลูกยาเธอ พระองค์เจ้าดิถิลกนพรวิบูลย์ (พระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมหมื่นสรรควิสัยนรบดี) เพื่อชื่นชมพระปรีชาสามารถ ขอโปรดได้แจ้งความจำนงมายังกองบรรณธิการ เพื่อจะได้นำลงพิมพ์ต่อไป

ในโอกาสนี้ กองบรรณธิการขอขอบคุณสำนักหอสมุดแห่งชาติที่ให้การอนุเคราะห์ในการสืบค้น ณ ห้องหนังสือหายาก รวมทั้งทำสำเนาหนังสือกุมารวิทยา เพื่อประกอบบทความนี้ให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชเจ้าฟ้ามหาวชิรุณหิศสยามมกุฎราชกุมาร
ต้นแฉกรวารสาร "ราชกุมาร"

วันที่ ๖ สิงหาคม ร.ศ. ๑๑๒ มหาวิรุณทิศ ต้นเวร
เรื่องไม่กลัวผี

สมเด็จพระเจ้าลูกยาเธอ เจ้าฟ้ามหาวชิราวุธ ทรงแต่ง

วันหนึ่งนายช่วงไปหานายชมที่บ้าน นายชมจึงถามว่า “เพื่อนเฮ้ย มีอะไร มาเล่าสู่กันฟังมั่งสิวะ” นายช่วงว่า “เรื่องอะไรล่ะ” นายชมว่า “ก็เรื่องผีนะซี” นายช่วงว่า “เอาสิเล่าละนะ” นายชม “เออเล่าไปเถอะ” นายช่วงเล่า “ตัวฉันเองและเดินไปด้วยกัน กะนายนวนสองคนไปเที่ยวเล่นในป่า” นายชม “แล้วยังไงล่ะ” นายช่วงเล่าต่อไป “แล้วพอดำลงกินนอนกัน พอดึกเข้าได้ยินเสียงลั่นครืน ๆ ไปทั้งนั้นแหละ ฉันก็ลุกขึ้นดูซิ เห็นมายืนอยู่ข้างตัวแล้วละ สูงเกือบเท่ายอดตาลนั่นแน่ ดำอ้วนโตเย็น หน้าตามันชอบกล น่ากลัว ฉันก็ไม่รู้ว่าจะทำยังไง ครั้นจะลุกวิ่งหนีก็กลัวมันจะจับตัวเอา ก็ต้องนอนนิ่ง เอามือปิดตาเสีย พอสักครู่หนึ่งได้ยินเสียงตึง ๆ ต่ไปอีก ฉันนิ่งเอามือปิดตาเสีย พอดันลิ้มตาขึ้นก็ไม่เห็นมันฉันก็ลุกเปิดมาบ้านเสีย จบแล้ว” พอเวลานั้นนายมีไพล มาถามว่า “เล่าอะไรกัน” นายชม “อ้าวเสียไปไม่ได้ฟังเขาเล่าเรื่องผีกัน” นายมี “อ้อฉันก็มี” นายช่วง “ไหนพอมีเล่าไปที่ฤฯ” นายมีเล่า “นี่พี่มาเขาเล่าให้อีกทีนะ ว่าเมื่อคืนวานขึ้นนี้เองแหละเขาไปเที่ยวในป่าที่ริมบ้าน พอดำลงก็ไปถึงวัดเข้าวัดหนึ่ง เป็นวัดร้าง เขาเข้าไปนอนอยู่ในศาลา พอนอนหลับไปก็รู้สึกเย็น ๆ ที่ตีนเหมือนมือจับ เขาก็ลิ้มตาขึ้น เห็นมายืนอยู่หัวติดเพดานเที่ยว ทำท่าหลอกแลบลิ้นปลิ้นตาหลอก เขาต่าง ๆ แต่พี่มาแกลเป็นคนไม่กลัวผีนิ แกลก็นึกในใจว่าเอาเถอะเป็นไรก็เป็นไปจะสู้ กะผี แกลก็จวยป็นขึ้นจะยิงครั้นคนที่มันปลอมเป็นผีเห็นว่าเขาจะยิงก็กลัว ถอดรูปออก แล้วก็กราบขอโทษใหญ่เที่ยวพี่มาแกลก็ได้ที่ตะคอกขู่ว่าทำโทษใหญ่เที่ยว ทำทีว่าจะยิงเสีย ไข่คนนั้นมันก็ยิ่งกลัวมากขึ้นร้องขอโทษว่าจะไปอยู่ให้ใช้ด้วย พี่มาแกลก็หัวเราะแล้วก็เดินกลับมาบ้าน มันก็ตามแกลมาด้วย เดียวนี้ก็ยังอยู่บ้านที่พี่มาเลย ยังไงพ่อชมของฉันดีไหมล่ะ” นายชมกับนายช่วงก็หัวเราะ นายมีก็ว่า “คราวนี้ถึงที่พ่อชมละ” นายชม “ดีแล้วละ ไปนอนกันเสียเถอะ” นายช่วงกับนายมีก็ลากลับไป

จบเรื่องเท่านี้

สมเด็จพระเจ้าฟ้ามหาวชิราวุธ ฉายร่วมกับสมเด็จพระเจ้าฟ้าจักรพงษ์ภูวนาถ

เรื่องนิทานนี้สมเด็จพระบรมโอรสาธิราช^๖

ทรงแต่งเป็นภาษาอังกฤษ

ข้าพเจ้าเห็นว่าเป็นเรื่องดีจึงได้แปลมาให้ท่านทั้งหลายอ่านเล่น

นิทานเรื่องผีในเรือใหญ่^๗

ในกาลครั้ง ๑ ยังมีชายผู้ ๑ เรียกนามตามสมมติเอาว่า บราวน์ เขาตั้งบ้านเรือนอยู่ในบ้านอันเปลี่ยวในบ้านนอกแห่ง ๑ บ้านของเขานั้นตั้งอยู่ในที่อันป่าแลหนองน้ำล้อมอยู่โดยรอบ วัน ๑ ต้นเดือนธันวาคมเขาจึงเขียนหนังสือไปยังเพื่อนบ้านคนหนึ่ง ตามที่เราสมมติชื่อว่า ยอน ว่าเขาอยู่คนเดียวเปลี่ยวนักแลขอให้ยอนมาเล่นตรุสฝรั่งด้วยกัน

ครั้นยอนได้ทราบในหนังสือฉบับนั้นแล้วจึงคิดว่า ตัวเราเวลานี้ ตัวเราก็ไม่สบายอยู่ ถ้าหากว่าได้ออกไปตากอากาศบ้านนอกแล้ว คงจะทำให้สบายขึ้นได้มากเป็นแท้ ครั้นรุ่งขึ้น ยอนก็ขึ้นรถไฟเวลาเช้า ครั้นถึงสเตชัน จึงลงจากรถที่เข้าไปบ้านบราวน์ แลทางที่มานั้นผ่านหนองน้ำใหญ่อันหนึ่ง แลเห็นฝูงเป็ดน้ำมากกว่าย่น้ำแลวกก็เลยมาถึงประตู บราวน์ ก็ออกมาต้อนรับประตูแล้วก็จัดที่ให้อยู่ในบ้านนั้น

ครั้นอยู่มาวันหนึ่ง บราวน์ จึงพูดกับยอนว่า ซึ่งท่านจะมานั่งอยู่เฉย ๆ ไม่ทำอะไรให้เพลิดเพลินเลยก็จะเบื่อนี้ ยอน จึงตอบว่า ก็ฉันไม่มีอะไรจะทำนี่ บราวน์ จึงว่าท่านจงเลิกดูเถิดว่า จะอ่านหนังสือ หรือไปยิงนกเล่นที่ข้างนอกก็ได้ ฉันจะให้ปืน ยอน จึงคิดไปว่า ยิงนกเห็นจะดีกว่า ที่จะนั่งอ่านหนังสืออยู่เฉย ๆ คิดแล้วก็หยิบปืนแล้วก็ออกจากเรือนไป เขาจึงไปที่หนองน้ำใหญ่ ซึ่งเขาได้ผ่านมานั้น แลดูเปิดน้ำก็ไม่เห็นเขาแลไปเห็นเรือเล็กลำ ๑ จอดอยู่ข้างตลิ่ง แลเรือใหญ่อีกลำ ๑ จอดอยู่กลางหนองน้ำ เขาจึงคิดว่า เราจะไปยิงเปิดน้ำที่เรือใหญ่นั้นเห็นจะดี คิดแล้วจึงลงเรือเล็กนั้น ไปขึ้นเรือใหญ่ เอาเรือผูกไว้แล้วก็ยิงเปิด แต่ไม่ถูกจนครั้งเดียว เพราะว่าพอมายแล้วยิงไปเปิดก็ดำน้ำ แล้วโผล่ขึ้นมาใหม่ไม่เป็นอันตรายเลย แต่ยอนเพียรยิงอยู่จนมืด ยอนก็คิดจะกลับบ้าน แต่พอเหลียวมาหาเรือเล็กสิไปอยู่ที่ฝั่งเสียดังเก่าแล้ว เขาก็ไม่รู้จะทำอย่างไรจึงร้องเรียกบราวน์ด้วยเสียงอันดังเป็นหลายหนก็หาได้ยินตอบไม่ แล้วเขาจึงคิดว่าจะทำอย่างไรก็ไม่ได้ นอกจากคอยกว่าบราวน์ จะมาที่เยวพบเข้าเท่านั้น คิดแล้วเขาจึงเดินลงไปที่ห้องนอนห้องเรือ แลเห็นที่นอนแลผ้าห่มพร้อม ยอน จึงลงนอนหลับไปโดยเร็ว

^๖ พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว, "นิทานเรื่องผีในเรือใหญ่," สมเด็จพระอนุชาธิราช เจ้าฟ้าจักรพงษ์ภูวนาถ กรมหลวงพิษณุโลกประชานาถ ทรงแปล, *กุมารวิทยา* ๑, ๒๒ (๓ กุมภาพันธ์ ร.ศ. ๑๑๔): ๑๖๒-๑๖๔.

^๗ ยังไม่พบพระราชนิพนธ์ภาษาอังกฤษเรื่องนี้

สักประเดี้ยวหนึ่ง เขาตื่นขึ้นด้วยเสียงอัน ๑ ซึ่งแต่แรกเขานึกว่าสหายของเขามา แต่ไม่ใช่ เขาได้ยินเหมือนเสียงคนลากอะโรยู่ข้างบน แล้วสิดได้ยินเสียงเสี้ยนอย่างแรง แลเสียงพูดว่า เจ้ามาทำร้ายเราแลมาเปนครูเรา เดี้ยวนี้ท่านต้องรับโทษของท่านละ พูดแล้วก็เสี้ยนอีกอย่างแรงแล้วก็เสียบเสียงไป ยอนก็ปลาดใจ ลูกขึ้นไปข้างบนก็ไม่แลเห็นอะไร จึงกลับลงไปนอนเสียดตามเดิม คอยฟังว่าจะมีอะไรต่อไป สักประเดี้ยว เขาได้ยินเสียงดังอีก เขาจึงรีบขึ้นไปข้างบน แลเห็นเปนรูปร่างคล้ายคนดำ ๆ เดินไปมา ลากศพมาด้วยข้างหลัง แล้วก็หยุดเสี้ยนศพนั้นแลดำด้วย แล้วก็หายไปจากที่นั้น

ยอน ก็มีความประหลาดใจเปนอันมาก แลอยากจะรู้ว่าเปนคนหรือผีแล้ว เขาจึงเอาดินปืนโรยไว้เปนแถว เพื่อว่าเขาเห็นอีกจะได้จุดขึ้น ถ้าเปนคนแล้งคงจะวิ่งหนี ถ้าผีคงเดินเรื่อยอยู่ คิดแล้วก็นั่งคอยอยู่ สักประเดี้ยวเดี้ยวเปนรูปเดิมมาอีก ยอนก็จุดดินปืนขึ้น แต่ดินปืนนี้แฉะหาลุกไม่ เปนแต่ติดนิดหน่อย พอเห็นเปนไฟ แต่รูปนั้นก็มิได้สดุ้งสเทือนเดินมาจนถึงดินปืนนั้นแล้วก็เดินเลยไป ยอนก็ตกใจจนปืนตกลงมาจากมือ แลได้ยินเสียงดังโครมครามมาก แล้วรูปนั้นก็หายไป

ยอน ก็มิรู้ที่จะทำอย่างไร จะกลับไปเรือเล็กนั้นก็ไปเสียแล้ว ครั้นจะว่ายน้ำไปก็หนาวเต็มทีจึงร้องเรียกบรวานี้ให้มาช่วยอีก แต่ไม่ได้ยินตอบเลย เวลานั้นยิ่งดึก ก็ยิ่งหนาวขึ้นทุกที ยอน จึงคิดว่าลงไปนอนที่ห้องนอนอีก เห็นจะดีกว่า แล้วก็ลงไป แลจะสะกดใจให้หลับทั้งไม่นึกถึงการที่เปนมาแล้วนั้นเลย สักประเดี้ยวหนึ่ง พอยอนหลับตาลงก็ได้ยินเสียงดังอีก เขาก็ระงับใจที่จะไม่ขึ้นไปอีก แต่ประเดี้ยวเสียงเสี้ยนคนอีก ทำให้เขาต้องลุกไปเห็นเหมือนคราวก่อนอีก แต่ว่าเสี้ยนศพนั้นแรงขึ้นอีก ยอนจึงจัดการที่ตัวได้เห็นนั้นลงไว้ในสมุดแล้ว ลงไปนั่งตริกตรองอยู่ที่เตียง ได้ยินเสียงอีกแล้วรู้สึกอะไรหยุดลงมาที่หัวเขาก็คล้าดูเห็นเปนเลือดก็ตกใจสลับไปในที่นั้น ด้วยความตกใจ

เมื่อเขาฟื้นขึ้นจึงรู้สึกตัวว่ามาอยู่ในห้องนอนเดิมของตัว แลบรวานี้นอนอยู่ข้าง เมื่อเวลายอนสลบอยู่นั้น บรวานีเห็นว่ายอนหายไป ก็ไปเที่ยวตามเห็นสลบก็พากลับ มาบ้าน ยอนนั้นความตกใจทำให้ป่วยไปแต่ไม่มากแลหายได้รวดเร็ว แต่ไม่ลืม เรื่องผีในเรือใหญ่นั้นเลย

แปลโดย

จักรพงษ์ภูวนารถ

เลขาธิการ

(อ่านต่อฉบับหน้า)